

Spis treści

Część I

NAUKI MEDYCZNE DLA ŻYCIA

- Rozdział 1. **Biologiczne, społeczne i prawne aspekty ochrony zdrowia** 15
- 1.1. Rozwój nauk medycznych i technologii 15
 - 1.2. Ciało i psychika 21
 - 1.3. Ocena zdrowia 24
 - 1.4. Odpowiedzialność za zdrowie 26
 - 1.5. Karta Praw Pacjenta 29
 - 1.6. Lekarz pierwszego kontaktu 33
- Rozdział 2. **Rozwój badań podstawowych w medycynie i inżynierii medycznej** 37
- 2.1. Pierwotne przyczyny chorób 37
 - 2.2. Badania immunologiczne 39
 - 2.3. Odkrycia Gregora Mendla i jego następcy 40
 - 2.4. Inżynieria tkankowa 44
 - 2.5. Leczenie alergii 50
- Rozdział 3. **Osiągnięcia biotechnologii we współczesnej medycynie** 57
- 3.1. Ogólne uwagi o technologii opartej na DNA 57
 - 3.2. Terapia genowa 62
 - 3.3. Technologie wykorzystujące RNA 63
 - 3.4. Technologie oparte na białkach 64
 - 3.5. Technologie przeciwciał monoklonalnych 65
 - 3.6. Komórki macierzyste 67
 - 3.7. Leki przeciwdrobnoustrojowe 68
- Rozdział 4. **Znaczenie badań nad mózgiem, sztuczną inteligencją i robotyką dla medycyny** 78
- 4.1. Badania nad mózgiem 78
 - 4.2. Rozwój badań nad sztuczną inteligencją i robotyką 84
 - 4.3. Prawo Przyspieszających Zysków 95

Rozdział 5.	Wydłużanie ludzkiego życia	99
5.1.	Postępy biologii molekularnej	99
5.2.	Rola biotechnologii w wydłużeniu ludzkiego życia	101
5.3.	Strategie pokonywania nowotworu	104
5.4.	Odwracanie procesów starzenia się	106
5.5.	Klonowanie	108
5.6.	Poznanie ludzkiego genomu	115
5.7.	Medycyna holistyczna	116
5.8.	Pojęcie równowagi dynamicznej	117
Rozdział 6.	Ochrona i rozwój zdrowia psychicznego	119
6.1.	Przepisy prawa w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	119
6.2.	Promocja zdrowia psychicznego	122
6.3.	Profilaktyka i higiena psychiczna	133
6.4.	System wartości a zdrowie psychiczne	135
Rozdział 7.	Rola profilaktyki we współczesnej medycynie	140
7.1.	Promocja zdrowia	140
7.2.	Zachowania zdrowotne	145
7.3.	Odżywianie jako warunek zdrowia	151
7.4.	Niedobór jodu	155
7.5.	Wpływ trybu życia na powstanie chorób nowotworowych	156
Rozdział 8.	Podejście holistyczne i humanistyczne w medycynie	161
8.1.	Relacje między medycyną a zdrowiem	161
8.2.	Leczenie zaburzeń psychicznych	167
8.3.	Mechanistyczny stosunek do zdrowia	168
8.4.	Relacje lekarz–pacjent	170
8.5.	Stres w pracy lekarza	178

Część II

CZŁOWIEK W OTOCZENIU SPOŁECZNYM

Rozdział 9.	Pokój jako wartość egzystencjalna	185
9.1.	Bezpieczeństwo państwa	185
9.2.	Zagrożenia pokoju	188
9.3.	Teorie i paradygmaty bezpieczeństwa	190
9.4.	Rola międzynarodowych organizacji w kształtowaniu pokoju i bezpieczeństwa	193

Rozdział 10.	Kultura i nauka jako źródła wzorów życia społecznego	205
10.1.	Pojęcie i rodzaje kultury	205
10.2.	Społeczeństwo globalne	214
10.3.	Rola nauki	218
Rozdział 11.	Prawo jako regulator ładu społecznego	226
11.1.	Złożoność prawa	226
11.2.	Kwestia regulacji prawnej	229
11.3.	Prawna ochrona praw człowieka	233
11.4.	Sankcje prawne za czyny przestępne	240
Rozdział 12.	Etyka humanitaryzmu w relacjach społecznych	246
12.1.	Ocena etyczna bezpieczeństwa jednostki i społeczeństwa	246
12.2.	Problem humanitarnego traktowania imigrantów	255
12.3.	Humanitaryzm wobec więźniów	260
Rozdział 13.	Edukacja, szkoła i nauczyciele w kształtowaniu pożądanych postaw społecznych	263
13.1.	Kryzys szkoły	263
13.2.	Klimat szkoły	269
13.3.	Rola nauczyciela wychowawcy	273
13.4.	Teoria osobowości zawodowej	274
13.5.	Kompetencje społeczne	279
Rozdział 14.	Wyznaczniki harmonijnego współżycia społecznego	283
14.1.	Koncepcja cnoty moralnej	283
14.2.	Źródła zachowań prospołecznych	286
14.3.	Tolerancja	297
Rozdział 15.	Znaczenie postawy współdziałania w życiu społecznym	305
15.1.	Rodzaje aspiracji	305
15.2.	Rywalizacja i współpraca	308
15.3.	Dialog	321
Rozdział 16.	Kształtowanie postaw obywatelskich	327
16.1.	Aktywność obywatelska	327
16.2.	Edukacja obywatelska	331
16.3.	Kontrola władzy	334
16.4.	Społeczeństwo obywatelskie	335
16.5.	Środowisko lokalne	338

Rozdział 17.	Rola zaufania w życiu społecznym	348
17.1.	Oczekiwanie zaufania	348
17.2.	Zaufanie i nieufność	350
17.3.	Relacyjność zaufania	352
17.4.	Rozwój kultury zaufania	354
17.5.	Dialog obywatelski	355
17.6.	Determinanty zaufania	356
Rozdział 18.	Zagrożenie wykluczeniem i nadzieje inkluzji	370
18.1.	Badania poziomów życia	370
18.2.	Istota ubóstwa	374
18.3.	System zabezpieczenia społecznego	375
18.4.	Idea inkluzji społecznej	378
18.5.	Interwencjonizm państwa	384
Rozdział 19.	Życie w świecie ryzyka i niepewności	389
19.1.	Perspektywy życiowe człowieka	389
19.2.	Zmienne psychospołeczne w ocenie ryzyka	395
19.3.	Destrukcyjna rodzina	405
Rozdział 20.	Liderzy i elity w życiu społecznym	409
20.1.	Style kierowania	409
20.2.	Stosunki interpersonalne w zespołach	414
20.3.	Etyczny wymiar kultury organizacyjnej	415
20.4.	Kształcenie elit	421
20.5.	Etos urzędnika	425
Rozdział 21.	Tożsamość i pamięć społeczna	430
21.1.	Pojęcie tożsamości	430
21.2.	Kondycja człowieka	435
21.3.	Pamięć jednostkowa i społeczna	440
21.4.	Rola pamięci społecznej	445
21.5.	Oddziaływania edukacyjne	447
Rozdział 22.	Psychologiczne i społeczne uwarunkowania doskonalenia moralnego człowieka	450
22.1.	Prawidłowości rozwoju moralnego	450
22.2.	Ustalenia wokół pojęcia cnoty	453
22.3.	Zaspokojenie interesów i potrzeb	458
22.4.	Idee Alberta Schweitzera	461

Rozdział 23.	Działania policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli	468
23.1.	Zadania policji	468
23.2.	Profilaktyczne funkcje policji	471
23.3.	Współpraca obywateli z policją	480
23.4.	Doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy policji	484
23.5.	Dobór do pracy w policji	486

Część III

PSYCHOLOGIA W ŻYCIU CZŁOWIEKA

Rozdział 24.	Zdrowie i dobrostan psychiczny jako fundamentalne wartości w życiu człowieka	493
24.1.	Psychologiczne obrazy człowieka	493
24.2.	Ruch higieny psychicznej	502
24.3.	Uwarunkowania społeczno-kulturowe a zdrowie fizyczne i dobrostan psychiczny	510
Rozdział 25.	Racjonalność i duchowość życia	514
25.1.	Rozumienie racjonalności	514
25.2.	Życie jako najwyższa wartość	521
25.3.	Duchowość – najistotniejsza cecha człowieka	525
25.4.	Medytacje	529
Rozdział 26.	Wiedza jako wartość	534
26.1.	Proces uczenia się	534
26.2.	Cyborgizacja człowieka	537
26.3.	Wpływ osiągnięć cywilizacyjnych na życie człowieka	539
26.4.	Motywacja poznawcza	545
Rozdział 27.	Więzi interpersonalne w różnych okresach życia człowieka	554
27.1.	Emocjonalna inteligencja dziecka	554
27.2.	Rozwój więzi interpersonalnych	568
27.3.	Trening interpersonalny	570
Rozdział 28.	Styl życia i satysfakcja z życia	575
28.1.	Istota stylu życia	575
28.2.	Uwarunkowania stanu zdrowia	576
28.3.	Ocena życia	587

- Rozdział 29. **Radzenie sobie ze stresem** 596
- 29.1. Stres i jego skutki 596
 - 29.2. Unikanie i neutralizacja stresu 600
 - 29.3. Mechanizmy obronne w sytuacji stresowej 607

Część IV

EKOLOGIA W WYMIARZE GLOBALNYM

- Rozdział 30. **Ekologia kosmosu** 617
- 30.1. Istota ekologii kosmosu 617
 - 30.2. Człowiek w rozważaniach kosmologicznych 620
 - 30.3. Strukturalizacja materii 626
 - 30.4. Adaptacja człowieka w przestrzeni kosmicznej 631
- Rozdział 31. **Ekofilozofia i zasada biocentryzmu** 638
- 31.1. Rozwój ekologii 638
 - 31.2. Ekologia głęboka 642
 - 31.3. Zasady równości biocentrycznej 645
 - 31.4. Idea bioregionalizmu 650
 - 31.5. Humanizm ekologiczny 651
 - 31.6. Etyka ekologiczna 652
 - 31.7. Ruchy ekologiczne 655
- Rozdział 32. **Środowisko naturalne pod ochroną prawa** 658
- 32.1. Znaczenie prawa ochrony środowiska 658
 - 32.2. Międzynarodowe prawo ochrony środowiska 660
 - 32.3. Instytucje prawne bezpieczeństwa ekologicznego 665
 - 32.4. Unijne prawo ochrony środowiska 668
 - 32.5. Prawo ochrony środowiska w Polsce 673
- Rozdział 33. **Sprawiedliwość ekologiczna jako problem społeczny i prawny** 680
- 33.1. Pojęcie sprawiedliwości ekologicznej 680
 - 33.2. Bariera surowcowa a sprawiedliwość ekologiczna 683
 - 33.3. Reglamentacyjna funkcja prawa ochrony środowiska 687
 - 33.4. Ochrona wód w Polsce 694
- Rozdział 34. **Ekologia humanistyczna** 698
- 34.1. Badania ekosystemów 698
 - 34.2. Ekologia człowieka 702
 - 34.3. Związki człowieka ze środowiskiem 712

Rozdział 35.	Zrównoważony rozwój dla ochrony środowiska naturalnego	719
35.1.	Kierunki rozwoju międzynarodowego prawa ochrony środowiska	719
35.2.	Zmiany klimatyczne	723
35.3.	Ekologiczne problemy zrównoważonego rozwoju	726
Rozdział 36.	Redukcja antropogenicznych zagrożeń dla globalnego klimatu	740
36.1.	Anomalie pogodowe	740
36.2.	Międzynarodowe działania na rzecz ochrony klimatu	742
36.3.	Modyfikacja obiegu węgla	754
36.4.	Biopaliwa	758
Rozdział 37.	Ekoturystyka jako wyraz rozwoju świadomości ekologicznej społeczeństw	762
37.1.	Istota ekoturystyki	762
37.2.	Formy ekoturystyki	765
37.3.	Systemy zarządzania strefami	766
37.4.	Etyczne problemy ekoturystyki	770
37.5.	Rozwój ruchu turystycznego na obszarach chronionych	772
37.6.	Turystyka łowiecka	773
37.7.	Informacje turystyczne	775
Bibliografia		783